
Vårens hovedoppgjør

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

Lønnsoppgjøret for 2022 må gjenspeile den ekstraordinære innsatsen leger over hele landet har lagt ned de siste to årene.

Vi er på vei ut av to år med pandemi og unntakstilstand i samfunnet. Gjennom hele denne perioden har Norge klart seg godt, takket være blant annet den innsatsen leger og annet helsepersonell har lagt ned i kommunene og på sykehusene. Nå gjør norske sykehus seg klare til å ta imot 500 ukrainske pasienter, samtidig som tusenvis av flyktninger skal bosettes i norske kommuner og følges opp av helsetjenesten der de bor. Igjen opplever helsepersonell en unntakstilstand i en hverdag som allerede er presset på ressurser. Samtidig er lønnsutviklingen blitt hengende etter.

I dagens uforutsigbare situasjon, er det særlig stor spenning knyttet til den økonomiske rammen for årets lønnsoppgjør. I norsk arbeidsliv har det tradisjonelt sett vært oppslutning om å følge frontfagsmodellen. Den innebærer at konkurranseutsatt sektor forhandler før de øvrige sektorene, og at rammen for oppgjøret i konkurranseutsatt sektor skal fungere som en norm for øvrige oppgjør.

I fjor opplevde vi imidlertid, for andre året på rad, en frontfagsmodell som havarerte. Både i 2020 og 2021 hadde privat sektor en lønnsutvikling som oversteg frontfagsrammen, mens offentlig sektor holdt seg til rammen. Tall fra Teknisk beregningsutvalg viser også at fjorårets oppgjør førte til en reallønnsnedgang for ansatte i offentlig sektor. Legeforeningen aksepterer ikke en slik utvikling.

Frontfagsmodellen skal sikre sysselsetting, balanse i utenriksøkonomien og ivareta konkurranseutsatt sektor. Pandemien har samtidig vist hvor kritisk et velfungerende helsevesen er for verdiskapningen i landet. I år forventer Legeforeningen en reallønnsøkning. Arbeidsgiverne må ta på alvor behovet for å belønne legene som står på døgnnet rundt for å holde samfunnsmaskineriet i gang.

I 2022 skal det gjennomføres hovedoppgjør i Spekter, som for Legeforeningens del omfatter alle helseforetakene, Lovisenberg Diakonale sykehus og Martina Hansens hospital. Et hovedoppgjør innebærer at det både skal forhandles om teksten i overenskomstens ulike deler, og om lønn. Oppgjøret gjennomføres i en kombinasjon av sentrale og lokale forhandlinger.

Vi er allerede i gang med forhandlinger om særavtalen, som regulerer legevakt, samfunnsmedisin og arbeidsforholdene for LIS1. Vi streiket høsten 2020 for å få mer arbeidsvern for legevaktslegene. Det endte med tvungen lønnsnemd, og vi fikk ikke medhold i Rikslønnsnemda. Forhandlingene i år blir krevende. Normaltariff-forhandlingene, som regulerer økonomien og rammene for fastlegene og avtalespesialistene, starter i mai. Legeforeningen vil gå konstruktivt inn i disse forhandlingene, med mål om å komme frem til helt nødvendige løsninger og avtaler.

Det altoverskyggende under disse forhandlingene er likevel den alvorlige krisen i fastlegeordningen. Utfordringene, særlig med tanke på arbeidsbelastning, har vokst seg så store at de ikke kan løses gjennom forhandlinger alene. Å redde fastlegeordningen krever et ekstraordinært løft. Ansvaret hviler til syvende og sist på politikernes hender.

Vår innsats er viktig for samfunnet. Et lønnsoppgjør for legene må og skal gjenspeile det.

Publisert: 2. mai 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.07.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. juni 2026.